Вероніка Бойцун

КІНОМИСТЕЦТВО В УКРАЇНІ ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Кіномистецтво є частиною української культури. Без кіно сьогодні важко уявити світ. Воно забарвлює нашу буденну реальність, дозволяє глядачам поринути у новий невідомий світ. Українські стрічки мають свій особливий колорит. Вони цікаві тим, що зняті на Батьківщині й розповідають нам про минуле та сьогодення України. Митці своєю роботою доводять, що українське кіно розвивається і дає новий поштовх культурі, що зумовлює актуальність даної теми.

Об'єктом дослідження є український кінематограф. Предметом дослідження є становлення й розвиток кіномистецтва України XXI ст.

Кінематограф України пройшов кілька етапів свого розвитку, й останній був позначений появою незалежного українського кіно. У 2014 р. відбувся Одеський українській кінофестиваль, де було визначено десять найвидатніших кінорежисерів України. Ними стали: Кіра Муратова, Мирослав Слабошпицький, Сергій Лозниця, Володимир Тихий, Роман Балаян, Олег Сенцов, Валентин Васянович, Ігор Подольчак, Михайло Іллєнко, Олесь Санін [4, с. 32].

На початку XXI ст. українські актори знімаються у закордонних фільмах. Відомою подією був вихід історичного фільму польського режисера Єжи Гофмана «Вогнем і мечем». Головну роль у ньому зіграв геніальний актор Богдан Ступка. Відомі його ролі в історичному серіалі «Чорна рада» Миколи Засєєва-Руденка (2000) та фільмі Юрія Іллєнка «Молитва за гетьмана Мазепу» (2001). Тоді ж виходять фільми Кіри Муратової «Другорядні люди» та Ярослава Лупія «На полі крові» (фільм за творами Лесі Українки).

У 2002 р. вийшов фільм Миколи Мащенка «Зиновій-Богдан Хмельницький». Продовжили історичну тематику фільми Олеся Янчука «Нескорений» (2000) і «Залізна сотня» (2004) [3, с. 93–94]. У 2003 р. Україна висунула фільм «Мамай» Олеся Саніна на здобуття премії «Оскар» [2, с. 373].

Декілька фільмів було знято після 2004 р. про «помаранчеву революцію», а саме: «Помаранчеве небо» (2006, режисер Олександр Кірієнко), «Прорвемось!» (2006, режисер Іван Кравчишин), «Оранжлав» (2006, Алан Бадоєв).

2005 р. став для українського кінематографу невеличким, але тріумфом. Короткометражний документальний фільм «Подорожні» режисера Ігоря Стрембіцького став першою українською стрічкою, що здобула перемогу на Канському кінофестивалі [1].

У 2006 р. відбулася прем'єра першого українського трилеру «Штольня» (продюсер та оператор Олексій Хорошко, режисер Любомир Кобильчук) [1]. Драматичний фільм Оксани Байрак «Аврора» (2006), був

висунутий від України на премію «Оскара» в номінації «Кращий фільм іноземною мовою».

Відомими є Микола Мащенко з кінофільмом «Вінчання зі смертю» та Олександра Муратова «Дорога в нікуди».У 2009 р. режисери Петро Пінчук, Євген Березяк створили свою версію твору М. Гоголя «Дума про Тараса Бульбу». Фільм режисера Сергія Лозниці «Щастя моє» (2010 р.) є своєрідним епілогом першого десятиріччя XXI сторіччя [4, с. 33].

Українці почали знімати фільми у нових для себе жанрах.Сергій Гоголєв зняв чорну комедію-бойовик «Ключ до успіху». А першим національним фільмом жахів у форматі 3D став «Синевир» (2013).

Цікавою є пригодницька драма «Той, хто пройшов крізь вогонь»Михайла Іллєнка, 2012 р. Фільм був номінований від України на премію «Оскар» у номінації «Найкращий фільм іноземною мовою». В історію українського кіномистецтва увійшли такі фільми як: «Хайтарма» (2012), заснований на реальних подіях. Режисер і головний актор – Ахтем Сейтаблаєв «Поводир» Олеся Саніна, який представляв Україну в номінації «Найкращий фільм іноземною мовою» на здобуття премії «Оскар» 2015 р.; «Тіні незабутих предків» (2013) Любомира Левицького.

Відомими є біографічний фільм «Параджанов» Олени Фетісової та Сержа Аведікяна, 2013 р.; «Іван Сила» Віктора Андрієнка, який створено за мотивами книги Олександра Гавроша «Неймовірні пригоди Івана Сили».

Події, які сьогодні відбуваються в Україні, теж не залишили режисерів байдужими. «Майдан» – український документальний фільм режисера Сергія Лозниці. Прем’єра якого відбулася 18 липня 2014 року в рамках офіційної програми 5-го Одеського міжнародного кінофестивалю.

Відомим є проект «Зима, що нас змінила». Це цикл документальних фільмів про події, що відбувалися на Євромайдані: «Небесна сотня», «Перша смерть», «Межигір’я, «Самооборона», «Пожежа у Будинку Профспілок», «Автомайдан».

2015 р. став багатим на стрічки «Незламна», «Легіон. Хроніка Української Галицької Армії 1918–1919» та чотирьох серійний фільм про Богдана Хмельницького «Гетьман». Відомою стала і «Казка старого мельника» (2015) Олександра Ітигілова, українська дитяча стрічка із застосуванням комп’ютерних технологій.

Отже, кіномистецтво України XXI ст. цікаве та повчальне. Сучасний український кінематограф має низку режисерів та акторів, які за допомогою художніх засобів розкривають неймовірні образи в своїх стрічках.

Список використаних джерел:

1. Анікіна Т. О., Софієнко М. К. Основні тенденції розвитку українського кінематографа на зламі XX−XXI століть [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.stattionline.org.ua
2. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво: навч. посіб. – К. : Логос, 2011. – 391 с.

3. Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. – К. : Інститут проблем сучасного мистецтва. – 2007. – 296 с.
4. Колос Д. Український кінематограф XXI століття: постмодерністський прорив // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер.: Культурологія. – 2012. – Вип. 10. – С. 29–34.